

Μάνου Χατζιδάκι
ΡΥΘΜΟΛΟΓΙΑ

και
Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ C.N.S.

STEREO

3509

Manos Hadjidakis

RHYTHMOLOGY

(1969-1971) for Piano, opus 40

To George Seferis

and

THE CYCLE OF C.N.S.

(1954) opus 12

A cycle of six songs for piano and voice

At the piano MANOS HADJIDAKIS,
vocal FLERY DANDONAKI

Front Cover: A painting by Yiannis MORALIS, «SPRING» (1963-1966),
Oil on canvas 2.20 X 0.83m.

ΡΥΘΜΟΛΟΓΙΑ

“Άρχισα να γράφω την «Ρυθμολογία» στο Λονδίνο, το καλοκαίρι του 1969. Θέλησα απ' την άρχη να παίζω ορθόρρο, με μονούς ρυθμούς και με χωστικά ανάμεσα τους που να εξαρτώνται από άστερισμούς. Και προ πάντος, να ξαναβιωθώ πολύ παλιούς τρόπους - τους όρθοβόξους - του μουζουκιά και των ρεμπέτικων τραγουδιών. Νομίζω πως είπαυο πά ού θέση πύ τ' άκούω χωρίς συναισθηματικές άπερβολές, άπό μακριά, πύ τέχνηά και μ' όλο τή δουλί άποκροφκροκροκρό τους περιεχόμενο.

Στό μετόξυ, ίσως σήμερα πού τέλειωσα την «Ρυθμολογία», πολλή ανέπθασα μέσα μου όποτε ν' άκούωλά τή τέλειωτά χροία, όλοένα και πύ άποκλειστικά, μ' αύτή την άσπρηά έ Ά Λ Λ η ν ι κ ή έποχή, που έλεγε την τύχη ή δική μου γενιά να ζήσει στό κέντρο της. Άπ' τή '41 ως τή '50, γύρω άπό κείνο τον καιρό έγραφα, δραματική την «Έποχή της Μεταάνθραξ», με θρησκευτικότητα - Τά Λειτουργικά - και με σάτυρο - Τά θ' άθιστα του Διός». Και στό τρία αύτά τέλειωτά έργα μου, θέλω να φανέρωσα τή πόσο σημαντιά για τούς νέους «Έλληνες στό θρονό τή χροία εκείνα.

“Η «Ρυθμολογία» είναι ένα παιχνίδι τρόπων και ρυθμών. Και ή άναφορά μου στόύς άστερισμούς κι αύτό παιχνίδι, χωρίς σαρφολισμό ή έπαρησά απ' την άστρολογική τους σημασία. Κι όσο προχωρούσα στό σχεδίασμα του έργου, σκεφτόμουν τον ποιητή Σεφέρη. Γιατί αύτός πρώτος μάς έκανε με νουώσαμε τή σημασία ενός σοβαρού παιχνιδιού, με τή «Τετράβλο Γυμνασμάτων» του π.χ., πού τή πρωτοδύναμο νέος πάλι, άφαιρέσ ό' αύτή την έποχή, «της Μεταάνθραξ». Και άπέρθε ασήμρητη ή άνάγκη να τού όφειρούμε την «Ρυθμολογία». Μόνο πού δέν έφαντοζόμουν πως τούτη την στιγμή δέν θά όπθαιχε άνάμεσα μας.

Μά ή «Ρυθμολογία» δέν γράφτηκε για νά τον θρωήσει. Γράφτηκε για έναν ζωντανό Σεφέρη πού έξακολούμθα νά ζει μαζί μας. Για τον ποιητή Σεφέρη πού έλεγε την άόνηση να μιλά, όταν μιλούσε, άλλά, δούδα κι έλληνικά.

M.X.

Νέα Υόρκη, Δεκέμβριος 1971